

De doorstroming van de Nieuwe Lerarenopleidingen naar de studierichting Huishoudwetenschappen

C. DE HOOG

Sinds 1980 is het mogelijk op grond van artikel 27 bis van de Wet wetenschappelijk onderwijs door te stromen van de lerarenopleiding naar de Studierichting Huishoudwetenschappen van de Landbouwhogeschool in Wageningen. Het gaat hier om bezitters van een akte van bekwaamheid van de tweede graad huishoudkunde. (Bij het sekretariaat van de vakgroep Huishoudkunde is een stencil verkrijgbaar over de huidige gang van zaken met betrekking tot het studieprogramma.) Alvorens de feitelijke doorstroming in dit artikel te behandelen, dient vermeld te worden dat de doorstroming tot op heden is gebaseerd op de 'oude' studiestructuur. Dit impliceert dat over dit systeem zekerheid kan worden geboden tot en met het studiejaar 1984/85. Dus tot september 1984 kunnen studenten zich laten inschrijven en met de zogenaamde insluiting beginnen. Daarna kan geen zekerheid meer worden geboden. Het wachten is op de minister die plannen zal ontvouwen over de doorstroming 'nieuwe stijl'. De doorstroming is in Wageningen langzaam op gang gekomen. In 1980 meldden zich twee studenten van de SOL om deel te nemen aan de insluiting. Eén student viel af doordat een drukke werkkring een full-time studie in de weg stond, de tweede voorloper sloot het insluitingsjaar in februari 1983 met succes af. De duur van het insluitingsjaar van deze laatste student werd in belangrijke mate bepaald door haar belangstelling voor de tropen, veel extra vakken werden gedaan.

In tabel 1 zijn de gegevens opgenomen van het totale bestand NLO-studenten vanaf september 1980. Twee gegevens uit deze tabel zijn opmerkelijk. Ten eerste blijkt dat het percentage uitvallers zeer gering is, maar ten tweede blijkt ook dat het aantal dat binnen de gestelde tijd het insluitingsjaar heeft voltooid ook gering is. Van de 23 studenten die de insluiting hadden kunnen voltooien, zijn er

slechts 4 daarin ook daadwerkelijk geslaagd, twee via de oriëntatie *gezins sociologie*, één via de oriëntatie *voeding* en één via de oriëntatie *differentiële huishoudkunde* (de vroegere economisch-sociologische oriëntatie). Hierbij dient nog te worden opgemerkt dat de gemiddelde tentamenresultaten van deze studenten niet alleen ver boven het gemiddelde lagen van de voormalige NLO-kollega's, maar ook ver boven het gemiddelde uitkwamen van de reguliere Wageningse huishoudkunde studenten.

Uit tabel 2 blijkt dat de GELDERSE LEERANGEN tot op heden geen studenten hebben aangeboden voor de doorstroming. Bovendien kan, zij het met enige aarzeling, worden gekonkludeerd dat er een lichte preferentie voor *differentiële huishoudkunde* aanwezig is bij de studenten van D'WITTE LELI, een zelfde preferentie kan worden geconstateerd bij de studenten van de VL/VU voor *voeding*. Opvallend is voorts dat geen van de acht SOL-studenten voor de specialisatie *voeding* heeft gekozen. De aanmelding voor september 1983 geeft het volgende voorlopige beeld te zien: meer dan de helft van de studenten (7) is afkomstig van de SOL, vijf van deze studenten vertonen een voorkeur voor *differentiële huishoudkunde*. De overige vijf studenten zijn over de opleidingen ZWN, D'WITTE LELI en het MOLLER-INSTITUUT verspreid.

Dit nieuwe studiejaar heeft geen van de studenten een voorkeur uitgesproken voor de specialisatie *gezins sociologie*.

De traagheid van de doorstroming kan aan twee hoofdfactoren worden toegeschreven. De belangrijkste faktor is de onbekendheid met de wiskundevakken; de *inleiding in de statistiek* en de *parameter vrije methoden* vormen voor velen voormalige NLO-studenten een grote barrière. Dit is een begrijpelijke zaak. De Landbouwhogeschool heeft als toelatings-eis voor de gewone studenten vwo met wis-

Tabel 1. Gegevens over voormalige NLO-studenten binnen de studierichting Huishoudwetenschappen.

jaar van aankomst	aantal	specialisatie diff. hkh.	VT	wonen	voeding ²	gezins- soc.	uitval	insluiting gehaald
sep 80	2	-	-	1	-	1	1	1
jan 81	3	1	-	1	1	-	-	-
sep 81	4	-	-	1	2	1	-	2
jan 82	2	1	-	-	1	-	-	1
sep 82	12	3	5	3	-	1	- ¹	-
jan 83	4	3	-	-	-	1	-	-
sep 83	12	6	3	1	2	-	-	-
totaal	39	14	8	7	6	4	1	4

¹ Bij dit overzicht zijn twee studenten niet meegeteld. Zij zijn slechts gedurende twee weken in Wageningen aanwezig geweest.

² Sedert kort bestaat ook de mogelijkheid direct door te stromen met een akte van bekwaamheid van de tweede graad huishoudkunde naar de (aparte) studierichting Voeding. Gegevens over deze doorstroming worden door de vakgroep Voeding verstrekt.

kunde (dit betreft de M-richtingen waaronder huishoudwetenschappen). Vele voormalige NLO-studenten hebben in hun HAVO-pakket zelfs geen wiskunde gevolgd. In dit verband is het belangrijk om te weten dat er vanaf september 1983 door de vakgroep Wiskunde een docent beschikbaar is gesteld om speciaal de NLO-doorstroming te behandelen. Het vermoeden bestaat dat deze constructie niet alleen de nieuwste lichting doorstroomstudenten soelaas zal gaan bieden, maar ook de oude studenten. De tweede hoofdfactor van de vertraging wordt gevormd door de werkende voormalige NLO-studenten. De opleiding in de huishoudwetenschappen is een volledige dagopleiding. Dit impliceert dat slechts via improvisatie de combinatie werken-studeren gehandhaafd kan blijven. Het is overigens een begrijpelijke zaak dat studenten hun werkkring (parttime) niet opgeven in deze tijd van werkloosheid.

Een andere algemene opmerking aangaande de statistieken maakt het uiteindelijke beeld rooskleuriger. Het is mogelijk, ofschoon dit niet helemaal juist is, om het insluitingsjaar nog niet helemaal te voltooien, maar toch met de doktoraalstudie te beginnen. Dit betekent dat vele studenten reeds een drie- of zelfs een zesmaandsvak in de doktoraal-fase hebben voltooid, maar nog wel een tentamen in de insluitingsfase dienen af te leggen. De uiteinde-

lijke studieduur kan aan het einde van de studie derhalve een gunstiger beeld geven dan tabel 1 nu toont.

Naast de feitelijke konstateringen zijn er opmerkingen te maken die een meer subjectief karakter dragen. De voormalige NLO-studenten zijn in het algemeen wat ouder dan de niet-insluitende studenten. Dit brengt voordelen met zich mee. Men is wat volwassen, men 'durft' iets meer. Het onderzoekspraktikum 1982/1983 heeft duidelijk aan interviewkracht gewonnen door het optreden van de aanwezige NLO-studenten. Een andere opmerking slaat op het toegepaste karakter van de huishoudwetenschappen in Wageningen. Dit karakter is wel degelijk aanwezig; toch blijkt bij sommige voormalige NLO-studenten dat dit te sterk wordt onderstreept. Daarnaast moet men wennen aan de academische studie. De vrijheid die wel degelijk, ook binnen het nieuwe systeem, nog aanwezig is wordt soms als vaagheid ervaren. Zoeken van stageplaatsen in de bibliotheek van relevante literatuur is een bezigheid waar de voormalige NLO-studenten aan moeten wennen. Dit geldt evenzeer het zelfstandig opzoeken van stageplaatsen en het zelfstandig opzetten van een onderzoek, 'paper' of skriptie.

Tenslotte nog een opmerking naar het beleid toe. Na vele interne moeilijkheden lijkt het nu definitief dat er een formatieplaats beschik-

Tabel 2. Gegevens voormalige NLO-studenten naar eerdere opleiding tot september 1983 (totaal = 27).

	SOL	VL/VU	ZWN	MOLLER	D'WITTE LELI	UBBO EMMIUS
insluiting gehaald	2	2	-	-	-	-
afgefallen	1	-	-	-	-	-
<i>oriëntatie</i>						
diff. hhk.	2	1	-	1	4	-
VT	2	1	-	-	1	1
wonen	2	1	2	-	1	-
voeding	-	3	1	-	-	-
gezins soc.	2	-	1	1	-	-
totaal*	8	6	4	2	6	1

* Inmiddels blijkt ook een afgestudeerde van de Gelderse Leergangen (Interstudie) in Wageningen zich te hebben ingeschreven.

baar wordt gesteld voor een koördinator NLO-doorstroming. Deze koördinator (die laat, maar komt) kan er voor zorgdragen dat juist op het gebied van de 'kulturele' aanpassing grenzen worden weggenomen. Wellicht is het mogelijk om ook binnen de lerarenopleidingen aandacht te gaan besteden aan de methodiek van het sociaalwetenschappelijk onderzoek en dergelijke. Eerst dan kan tot een systeem worden gekomen dat de politici en beleidsvoerders voor ogen stond bij de creatie van de nieuwe wet. Het zou echter getuigen van domheid om het huidige experiment niet door te zetten en om te zetten in een gewone doorstroming van NLO-onderwijs naar HO-

onderwijs. Er zijn vage tekenen die erop wijzen dat de minister van plan is de doorstroming ingrijpend te veranderen. Dit kan betekenen dat het experiment geen kans heeft gekregen om te slagen. Een dergelijk cynisme kan en mag het beleid niet opbrengen. Het is daarom een goede zaak dat de studierichting Huishoudwetenschappen en de NLO-opleidingen op korte termijn rond de tafel gaan zitten om een programma te maken die de doorstroming ook na 1984 veilig stelt.

Dr C. de Hoog is studietoördinator Huishoudwetenschappen.

Tarieven 1984

Om een aantal kostenstijgingen op te vangen heeft het bestuur van de Stichting Voorlichting Huishoudwetenschappen besloten de tarieven van het *Vakblad voor Huishoudkunde* voor 1984 aan te passen.

Voor individuele abonnees gaat het *Vakblad voor Huishoudkunde* f41,00 kosten (studenten f25,75); voor bedrijven en instellingen f82,00.

Voor leden van de VHN en studenten die zich via hun opleiding abonneren gelden afwijkende tarieven. Binnenkort zal u - voor zover uw abonnement niet anders wordt afgerekend - een *stortings/akseptgirokaart* worden toegezonden. Wilt u zo vriendelijk zijn het verschuldigde bedrag *binnen drie weken* met deze kaart te betalen?

Administratie Vakblad voor Huishoudkunde